

รายงานการจัดการความรู้ (KM-Knowledge Management)

กฎกระทรวงและระเบียบ

เรื่องการแต่งเครื่องแบบข้าราชการส่วนท้องถิ่น

ประจำปีงบประมาณ

2566

คำนำ

สวัสดีค่ะ เพื่อนๆ ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่นทุกท่านคะ หนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ทุกท่านได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแต่งกายเครื่องแบบราชการของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานเมืองพัทยา พนักงานส่วนตำบล ที่ถูกต้องและเมื่อได้เรียนรู้แล้วพึงนำไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เกิดความน่าเชื่อถือต่อประชาชนผู้มาใช้บริการ ความสง่างามในตัว บุคคลผู้สวมใส่เครื่องแบบ ซึ่งผู้อื่นใดไม่มีสิทธิแต่งเครื่องแบบ ข้าราชการนี้ เพื่อจะให้ผู้อื่นเชื่อว่าตนเป็นเจ้าของที่ส่วนท้องถิ่น โดยชอบด้วยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙ หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หลังจากที่ทุกท่านได้อ่านหนังสือเล่มนี้แล้ว หวังว่าทุกท่านจะได้รับความรู้และแนวทางปฏิบัติ ที่ถูกต้องนำไปปฏิบัติให้ได้ อย่างสมกับคำว่าศักดิ์ศรีข้าราชการไทยกันนะคะ ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นให้น้อง ๆ ที่มีความใฝ่ฝันอยากเป็นข้าราชการได้แรงบันดาลใจพยายามสอบเข้ารับราชการต่อไปค่ะ

คณะทำงาน สำนักปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลคุยบ้านโอง

สารบัญ

	หน้า
ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีทากี)	๑
ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบพิธีการ (ชุดขาวข้าราชการ)	๓
การประดับเครื่องหมายข้าราชการส่วนท้องถิ่น	๕
ความรู้เกี่ยวกับแพรแถบเหรียญที่ระลึก (แพรแถบสี)	๗
อินทราณูเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีทากี) ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น	๗
อินทราณูเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีทากี) ของลูกจ้างประจำ	๑๐
อินทราณูของเครื่องแบบพิธีการ (ชุดปกติขาว)	๑๑
อินทราณูสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น	๑๔
เครื่องหมายแสดงประเภทสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น	๑๖
ระบบแท่ง(ใหม่) อินทราณูเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีทากี)	๑๗
อินทราณูและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทราณูของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	๑๘
คำถามที่พบบ่อยๆเกี่ยวกับการแต่งเครื่องแบบข้าราชการ	๑๙

ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี)

ข้าราชการ พนักงานส่วนตำบลที่บรรจุใหม่และปฏิบัติงานอยู่ที่เดิมหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมถึงสมาชิกสภา ท้องถิ่นรวมถึงสมาชิกสภาท้องถิ่นหลายท่านอาจเคยสงสัยว่าตนเองนั้นแต่งกายเครื่องแบบ ข้าราชการ ได้ถูกต้อง หรือไม่นั้นเวลาที่เห็นข้าราชการฯ คนอื่นสวมใส่เครื่องแบบมาปฏิบัติราชการและในงาน พิธีการมีการแต่งกายด้วยชุด ขาวทั้งชุด หรือบางงานพิธีทำไมถึงแต่งเสื้อสีขาวกางเกงกระโปรงสีดำ ทำไมไม่ใส่ สีขาวล้วนเพราะอะไร เดี๋ยวเราจะมี ความรู้เรื่องนี้มาแลกเปลี่ยนกันให้เข้าใจเป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกันนะคะ ว่าเครื่องแบบข้าราชการท้องถิ่นแต่ละชุด เคามีชื่อเรียกที่เป็นทางการว่าและการประดับอินทราณู การติดแพร แถบ การติดสังกัด และป้ายชื่อตนประดับ อย่างไรจึงเรียกว่าถูกต้องลองมาศึกษาเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ซึ่งกฎกระทรวง ๑๑ ฉบับที่ (พ.ศ.๒๕๔๒) ออก ตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๐๙ ได้ระบุไว้ดังนี้ค่ะ

๑. เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี) มี ๒ ประเภท

๑.๑ เครื่องแบบสีกากีคอพับ (แขนยาว/แขนสั้น)

๑.๒ เครื่องแบบสีกากีคอแบะ

ตัวอย่างเครื่องแบบชุดสีกากีคอพับ (แขนยาว/แขนสั้น)

เครื่องแบบสีกากีคอพับแขนยาว

ส่วนเนื้องานภายใต้ตั่งเครื่องแบบหมายเลข 5

สุภาพบุรุษ

- เลือกคอพับแขนยาวสีกากี
- กางเกงขายาวสีกากี
- เข็มขัดทำด้วยผ้าดำสีกากี หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง มีรูปพระพุทธรูปอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับคล้อง
- รองเท้าหนังหัวลิ้นหรือหัวข้อ หรือหัวตุ๊กเทียมหนังสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาล
- ถุงเท้าสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาล สีสเดียวกับรองเท้า
- เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกมม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับอินทราวุฒิสัญลักษณ์
- ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

เครื่องแบบสีกากีคอพับแขนยาว

ส่วนเนื้องานภายใต้ตั่งเครื่องแบบหมายเลข 5

สุภาพสตรี

- เลือกคอพับแขนยาวสีกากี
- กระโปรงยาวปิดเข่าสีกากี
- เข็มขัดทำด้วยผ้าดำสีกากี หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง มีรูปพระพุทธรูปอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับคล้อง
- รองเท้าหนังหัวลิ้นหรือหัวข้อ หรือหัวตุ๊กเทียมหนังสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลแบบปิดปลายเท้าไม่มีส้นตาย สูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร
- เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกมม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับอินทราวุฒิสัญลักษณ์
- ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

ตัวอย่างเครื่องแบบชุดสีกากีคอแบะ

เครื่องแบบสีกากีคอแบะแขนสั้น

ส่วนเนื้องานภายใต้ตั่งเครื่องแบบหมายเลข 7

สุภาพบุรุษ

- เลือกคอแบะปลอกเอวสีกากีแขนสั้น
- กางเกงขายาวสีกากี
- รองเท้าหนังหัวลิ้นหรือหัวข้อ หรือหัวตุ๊กเทียมหนังสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาล
- ถุงเท้าสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาล สีสเดียวกับรองเท้า
- เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอแบะด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกมม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับอินทราวุฒิสัญลักษณ์
- ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

เครื่องแบบสีกากีคอแบะแขนสั้น

ส่วนเนื้องานภายใต้ตั่งเครื่องแบบหมายเลข 7

สุภาพสตรี

- เลือกคอแบะปลอกเอวสีกากีแขนสั้น
- กระโปรงยาวปิดเข่าสีกากี
- เข็มขัดทำด้วยผ้าดำสีกากีสีเดียวกับหัวเข็มขัดหัวเข็มขัดสีเดียวกับหัวเข็มขัดหัวเข็มขัด
- รองเท้าหนังหัวลิ้นหรือหัวข้อ หรือหัวตุ๊กเทียมหนังสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลแบบปิดปลายเท้าไม่มีส้นตาย สูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร
- เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอแบะด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกมม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับอินทราวุฒิสัญลักษณ์
- ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบพิธีการ (ชุดขาวข้าราชการ)

๒. เครื่องแบบพิธีการมี ๕ ประเภท

๒.๑ เครื่องแบบปกติขาว

๒.๒ เครื่องแบบปกติกากีคอตัง

๒.๓ เครื่องแบบครึ่งยศ

๒.๔ เครื่องแบบเต็มยศ

๒.๕ เครื่องแบบสโมสร ในที่นี้...ขอพูดถึงเฉพาะเครื่องแบบที่พบเห็นกันบ่อยๆ นะคะ ดังนี้

➤ **เครื่องแบบปกติขาว (กางเกงขาว+เสื้อขาว)** ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านซ้าย

ชาย ให้ใส่เสื้อแบบราชการสีขาวติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งติดเครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวาใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ ๕ คู่ ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านซ้าย

หญิง ให้ใช้เสื้อนอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลมหรือคอป้าน แขนยาวถึงข้อมือมีตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ติดเครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวาที่แนวสาบอกมีกระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร ๓ คู่ สำหรับแบบเสื้อคอแหลม และ ๕ คู่ สำหรับแบบเสื้อคอป้านมีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะเฉียงเล็กน้อยไม่มีใบปกกระเป๋าและให้ใช้เสื้อคอพับแขนยาวสีขาว ผูกผ้าผูกคอสีดำกลาสี ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อ ด้านซ้าย

ตัวอย่างเครื่องแบบปกติขาว

เครื่องแบบปกติขาว

ส่วนเบื้องหน้ายกยี่ห้อเครื่องแบบหมายเลข 4

สุภาพบุรุษ

- เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าทิ้งอกเสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋า
- กางเกงขาวแบบราชการชายาว
- เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดใหญ่ 5 เม็ด
- รองเท้าทรงหัวแหลมหรือหัวเตี้ยเทียมหนังสีดำ
- ถุงเท้าสีดำ
- ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือปกกระเป๋า
- เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มทอม ติดที่อกเสื้อด้านขวา อันหรืออนุพันธ์หลายสีต่างปักคั่นของลายช้อยัญญาเต็มแผ่นปลายมนติดคุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์

เครื่องแบบปกติขาว

ส่วนเบื้องหน้ายกยี่ห้อเครื่องแบบหมายเลข 4

สุภาพสตรี

- เสื้อขึ้นอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลม กระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอป้านกระดุม 3 เม็ด กระเป๋าเจาะด้านล่าง 2 ข้าง
- เสื้อข้างใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูกผ้าพันคอสีดำเงือกกลาสี
- กระโปรงสีขาวยาวคลุมเข่า
- รองเท้าทรงหัวแหลมหรือหัวเตี้ยเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้า
- ถุงน่องหรือถุงเท้าขาวสีเนื้อ
- ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
- เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มทอม ติดที่อกเสื้อด้านขวา อันหรืออนุพันธ์หลายสีต่างปักคั่นของลายช้อยัญญาเต็มแผ่นปลายมนติดคุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์

- เครื่องแบบครึ่งยศ ปกติขาวครึ่งยศหรือ (กางเกงดำ-เสื้อขาว)+เครื่องราชฯ ลักษณะและส่วนประกอบ เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่กางเกงหรือกระโปรงให้ใช้ผ้าสีทาสีหรือเสิร์จดำระดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ตัวอย่างเครื่องแบบครึ่งยศ

เครื่องแบบครึ่งยศ

สวมเนื้องินทนายให้ต่งเครื่องแบบหมายเลข 2

สุภาพบุรุษ

- เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าทอกเสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋
- กางเกงชายาวสีดำแบบราชการชายาว
- เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ 5 เม็ด
- รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ
- ถุงเท้าสีดำ
- เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกหม ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีทาสีดำปักที่อกเสื้อด้านซ้ายของลายช้อยช้อยพฤษ์เต็มแผ่นปลายมนติดมุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์

ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (ไม่สวมสายสะพาย)

เครื่องแบบครึ่งยศ

สวมเนื้องินทนายให้ต่งเครื่องแบบหมายเลข 2

สุภาพสตรี

- เสื้อขึ้นนอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลม กระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอปีนกระดุม 3 เม็ด กระเป๋าจาะด้านล่าง 2 ข้าง
- เสื้อข้างใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูกผ้าพันคอสีดำเขื่อนทาสี
- กระโปรงสีดำยาวคลุมเข่า
- รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัสดุเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้า
- ถุงน่องหรือถุงเท้ายาวสีเนื้อ
- เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกหม ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีทาสีดำปักที่อกเสื้อด้านซ้ายของลายช้อยช้อยพฤษ์เต็มแผ่นปลายมนติดมุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์

ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (ไม่สวมสายสะพาย)

- ปกติขาวเต็มยศ(กางเกงดำ-เสื้อขาว)+เครื่องราชฯสายสะพาย(ถ้ามี)นิยมแต่งในวันที่ ๕ ธันวาคมมาทราบ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศ สวมสายสะพาย

ตัวอย่างเครื่องแบบเต็มยศ

เครื่องแบบเต็มยศ

สวมเนื้องินทนายให้ต่งเครื่องแบบหมายเลข 1

สุภาพบุรุษ

- เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าทอกเสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋
- กางเกงชายาวสีดำแบบราชการชายาว
- เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ 5 เม็ด
- รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ
- ถุงเท้าสีดำ
- เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกหม ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีทาสีดำปักที่อกเสื้อด้านซ้ายของลายช้อยช้อยพฤษ์เต็มแผ่นปลายมนติดมุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์

ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ได้รับพระราชทานตามชั้นสายสะพาย (ป.ม. ป.ช. ม.ว.ม. และ ม.ป.ช.) สำหรับผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพายแต่งเหมือนเครื่องแบบครึ่งยศ

เครื่องแบบเต็มยศ

สวมเนื้องินทนายให้ต่งเครื่องแบบหมายเลข 1

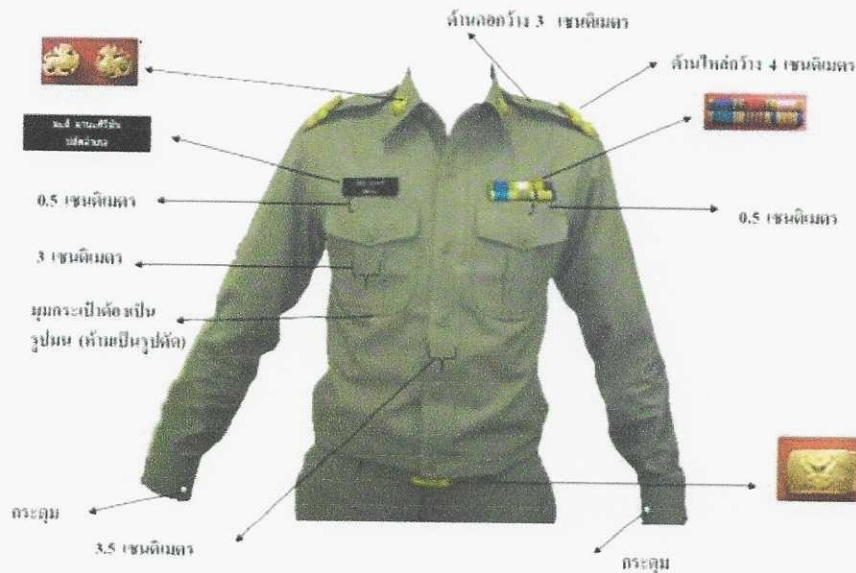
สุภาพสตรี

- เสื้อขึ้นนอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลม กระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอปีนกระดุม 3 เม็ด กระเป๋าจาะด้านล่าง 2 ข้าง
- เสื้อข้างใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูกผ้าพันคอสีดำเขื่อนทาสี
- กระโปรงสีดำยาวคลุมเข่า
- รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัสดุเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้า
- ถุงน่องหรือถุงเท้ายาวสีเนื้อ
- เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกหม ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีทาสีดำปักที่อกเสื้อด้านซ้ายของลายช้อยช้อยพฤษ์เต็มแผ่นปลายมนติดมุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์

ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ได้รับพระราชทานตามชั้นสายสะพาย (ป.ม. ป.ช. ม.ว.ม. และ ม.ป.ช.) สำหรับผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพายแต่งเหมือนเครื่องแบบครึ่งยศ

การประดับเครื่องหมายข้าราชการส่วนท้องถิ่น

จากภาพตามโมเดลข้างบนนี้ ภาพรวมการแต่งกายข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นการประดับเครื่องหมายข้าราชการสำหรับข้าราชการใหม่ทุกท่านจะได้มองเห็นการแต่งกายที่ถูกต้องตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งโมเดลเป็นตัวอย่างเครื่องแบบข้าราชการกระทรวงมหาดไทยซึ่งในแต่ละกระทรวงจะมีความแตกต่างกันในส่วนของการแสดงสังกัดนั่นเองสามารถอธิบายตามโมเดลได้ ดังนี้

➤ เสื้อ (ชาย - หญิง)

เสื้อสีทึบก็คอพับ แขนยาวมีกระเป๋ายีบติดหน้าอกข้างละ ๑ กระเป๋ามีแถบอยู่ตรงกลางตามทางแนวตั้งใบปกกระเป๋ารูปมนชายกลางแหลมตัวเสื้อผ่าอกตลอด ติดกระดุมตามแนวอกเสื้อ ๖ เม็ด(รวมกระดุมคอเม็ดบนสุด)ไม่มีจับด้านหลัง

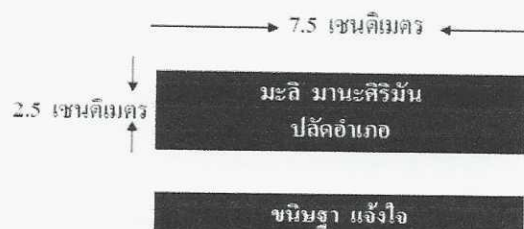
➤ กางเกง และกระโปรง

- กางเกงสีทึบก็ขายาวขาตรงไม่มีลวดลายไม่พับปลายขากระเป๋ายีบข้างตรงมีซิปลัดหน้าหรือด้านข้างมีซิปลัดหน้าหรือ ไม่มีก็ได้

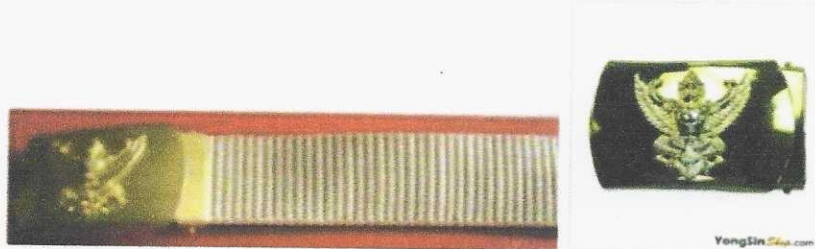
- กระโปรงสีทึบก็ยาวปิดเข้าปลายปลายบานเล็กน้อยห้ามปลายบานเป็นส้อมหรือตัดปลายยาวครึ่งมีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหรือไม่มีก็ได้แต่ไม่มีจีบรอบ

หมายเหตุ: การแต่งกายชุดสีทึบก็ เป็นการแต่งกายของข้าราชการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นระเบียบคนละฉบับ ชุดปกติขาวไม่ใช่ข้าราชการก็แต่งได้

➤ ป้ายชื่อ

ป้ายชื่อพื้นที่ด ๑ แสดงชื่อตัว ไม่มีค่านำหน้าและชื่อตำแหน่งชื่อสกุล ไม่มีสัญลักษณ์และ ขอบขาวติดที่ หน้าอกเสื้อเหนือกระเป๋าด้านขวาประมาณ ๐.๕ เซนติเมตร

เข็มขัด ท าด้วยโลหะสีทอง เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน ๓.๕ เซนติเมตร กว้างยาว ๕ เซนติเมตร มีครุฑอยู่ตรงกลางหัวเข็มขัด ขณะคาดเข็มขัดปล่อยชายยาวปลายเข็มขัด ควรโผล่เฉพาะส่วนที่หุ้มด้วยโลหะเท่านั้น หรือไม่ก็สอดซ่อนปลายไว้

Δ เครื่องหมายแสดงสังกัด

เครื่องหมายแสดงสังกัดจะมีความแตกต่างกันในแต่ละกระทรวงในส่วนของ มหาตไทยจะมี ลักษณะท าด้วยโลหะโปร่งสีทอง เป็นรูปตราราชสีห์(ห้ามเคลือบพลาสติก)ติดบริเวณคอเสื้อทั้งสองหันหน้าเข้าหากันติดกลางปกเสื้อ

Δ รongเท้า

ชาย เป็นรongเท้าหุ้มสัน หรือหุ้มข้อ ท าด้วยหนัง หรือวัสดุเทียมหนังสีดำสีน้ำตาล ไม่มีลวดลายถุงเท้า สีเดียวกับรongเท้า

หญิง เป็นรongเท้าหุ้มสันปิดปลายเท้า หรือรัดสันปิดปลายเท้าท าด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำหรือสีน้ำตาลไม่มีลวดลาย สันสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

ความรู้เกี่ยวกับแพรแถบเหรียญที่ระลึก(แพรแถบสี)

➤ แพรแถบ

หลายคนคงเคยสงสัยเวลาที่เห็นเครื่องแบบข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น บริเวณด้านซ้ายจะมีแถบสีลักษณะแตกต่างกันแล้วมีความหมายอย่างไร ติดไปเพื่ออะไร ติดเพื่อความสวยงามหรือเปล่าหรือว่าเป็นเครื่องแสดงวิทยฐานะจากนี้ไปคงจะได้เข้าใจเพื่อน ๆ กันมากขึ้นค่ะ

แถบ สีนั้นเรียกว่า “แพรแถบย่อ” ซึ่งจะกี่ชั้น ชั้นละกี่เหรียญก็ตามแต่ซึ่งโดยทั่วไปจะมี ชั้นละ ๓ เหรียญ แพรแถบ ท ๑ ด้วยท ๑ ด้วยผ้าแพรแถบ ไม่มีพลาสติกหุ้มติดที่หน้าอกเหนือกระเป๋า ประมาณ ๐.๕ เซนติเมตร ในตอนต้นนี้จะกล่าวถึงแพรแถบย่อเหรียญที่ระลึกก่อนเพราะถือเป็นแบบอย่างขั้นต้นที่สามารถประดับได้เหรียญที่ ระลึกประดับแพรแถบนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าฯ ให้กรมธนารักษ์ จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึก เนื่องในวโรกาสต่างๆจะใช้ประดับชุดปกติขาวในงานพิธีการหรือชุดปฏิบัติงาน (ชุดสีกากี)

อินทรรูปเครื่องแบบปฏิบัติราชการ(สีกากี)ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น

ระดับซี ๑

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ(ชุดสีกากี) ๒ แถบ อย่างบาง แถบบนขมวด

KM-ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบข้าราชการ ๘

ระดับซี ๒

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีทากี้) ๑ แแถบ แถบบนขมวด

ระดับซี ๓ - ๔

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีทากี้) ๒ แแถบเล็ก แถบบนขมวด

ระดับซี ๕ - ๖

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีทากี้) ๓ แแถบเล็ก แถบบนขมวด

KM-ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบข้าราชการ ๙

ระดับซี ๗ - ๘

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี) ๑ แถบใหญ่ แถบบนขมวด

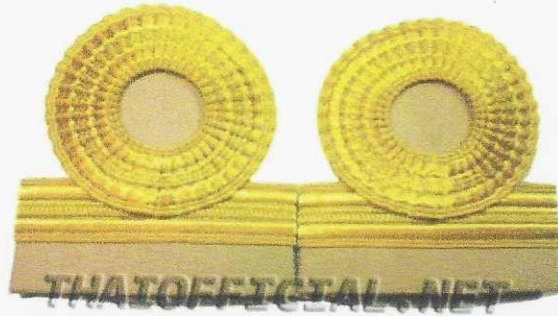
ระดับซี ๙ ขึ้นไป

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี) ๑ แถบใหญ่ แถบบนขมวด เพิ่มครุฑพ่าห์

อินทราฐนเครื่องแบบราชการ (สีกากี) ของลูกจ้างประจำ

ลูกจ้างประจำผู้มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการ

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี) ๒ แแถบเล็กอย่างบางกว้าง ๕ มิลลิเมตรแถบบนขมวดกลมไม่
วัดปลาย

ลูกจ้างประจำผู้มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต้นของข้าราชการระดับ ๒

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี) ๑ แแถบ กว้าง ๑ เซนติเมตร อย่างอ่อนแถบบนขมวดกลม ไม่
วัดปลาย

ลูกจ้างประจำผู้มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำระดับ ๓ - ๔ ของข้าราชการ

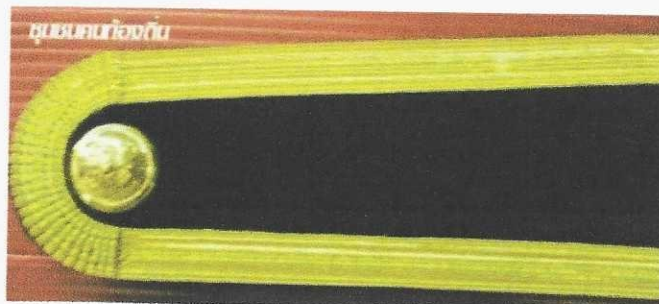
- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี) ๒ แแถบเล็ก อย่างอ่อนแถบบนขมวดกลมไม่วัดปลาย

ลูกจ่าประจำผู้ที่มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำระดับ ๕ - ๖ ของข้าราชการ
- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี) ๓ แถบเล็ก อย่างอ่อนแถบบนขมวดกลมไม่ตวัดปลาย

อินทรรูของเครื่องแบบพิธีการ (ชุดปกติขาว)

เครื่องแบบพิธีการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอินทรรูแข็ง กว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่าพื้นสีทาสีดำ ๑ ติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไป ด้านคอปลายมนติดคุม โลหะสีทองตรา ครุฑพ่าห์ ขนาดเล็ก อินทรรูมีลายดังนี้

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ ๑
- มีแถบสีทองกว้าง ๕ มิลลิเมตร เป็นขอบพื้นสีดำล้วนไม่มีข้อช่วยพฤษ

พนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ ๒

- มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบและปักด้าย สีทองลายช่อชัยพฤกษ์มีดอก ไม่เกิน ๑ ใน ๔ ส่วนของอินทรี

พนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ ๓ และ ๔

- มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบและปักด้าย สีทองลายช่อชัยพฤกษ์มี ๒ ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทรีไม่เกินครึ่งหนึ่งของอินทรี

พนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ ๕ และ ๖

- มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบและปักด้าย สีทองลายช่อชัยพฤกษ์มีดอก ๓ ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทรีไม่เกิน ๓ ใน ๔ ส่วนของอินทรี

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ ๗ และ ๘

- มีแถบสีทองกว้าง ๕ เซนติเมตรเป็นขอบและปัดคั่นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ยาวตลอดส่วนกลางของอินทราญ

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ ๙ ขึ้นไป

- ลักษณะเหมือนช่อชัยพฤกษ์ ระดับ ๗ - ๘ แต่เพิ่มเส้นฐานขึ้นมา ๑

อินทราวุธสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น

สำหรับการแต่งกายของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นจะมีลักษณะการแต่งกาย เหมือนกับ ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น เพียงแต่จะแตกต่างกันที่อินทราวุธสำหรับเครื่องแบบผู้บริหารท้องถิ่นและ สมาชิกท้องถิ่นเท่านั้น ตามโมเดลต่อไปนี้

ผู้บริหารท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

- รองนายก
- เลขานุการนายก
- ที่ปรึกษานายก

สมาชิกสภาท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

- เทศบาล
- อบต.
- เมืองพัทยา

ผู้ช่วยประธานสภาท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

- เลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา
- ผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา

เครื่องหมายแสดงประเภทสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น
(สำหรับติดชุดเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีภาคี) เหนือกระเป๋าเสื้อด้านขวา)

องค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนตำบล

เทศบาล

ระบบแต่ง (ใหม่) อินทรรณูเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น

=====

คุณสมบัติ
คนท้องถิ่น

อินทรรณู ข้าราชการท้องถิ่นระบบแต่ง
ตามร่างกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ
ประเภทอำนวยการ ระดับสูง
ประเภทบริหารท้องถิ่น ระดับสูง

ประเภททั่วไป ระดับอาวุโส
ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ
ระดับชำนาญการพิเศษ
ประเภทอำนวยการ ระดับต้น-กลาง
ประเภทบริหาร ระดับต้น-กลาง

ประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน
ประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ

ประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน

อินธนูและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินธนูของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการกำหนดให้ใช้เครื่องหมายตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓
ประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๗ ตอนพิเศษ ๑๐๒ง วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๓ หน้า ๒๕-๒๖

ลำดับ ที่	ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาที่ได้รับ เงินเดือนในอันดับ	เทียบข้าราชการ พลเรือนตำแหน่ง ประเภทวิชาการ	อินธนูและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินธนู	
			เครื่องแบบปฏิบัติราชการ	เครื่องแบบพิธีการ
๑. ๒.	คศ.๕ คศ.๔	ระดับทรงคุณวุฒิ ระดับเชี่ยวชาญ	๑ แถบใหญ่ ๑ แถบเล็กขนาด เต็มศอกพาด	ช่อชัยพฤกษ์ เต็มเส้นฐาน
๓. ๔.	คศ.๓ คศ.๑ ชั้น ๓ ชั้นไป (ปัจจุบันคือ ๑๕, ๑๖, ๑๗ หรือมากกว่า) และ คศ.๒	ระดับชำนาญการพิเศษ ระดับชำนาญการ	๑ แถบใหญ่ ๑ แถบเล็กขนาด	ช่อชัยพฤกษ์
๕.	ครูผู้ช่วย และ คศ.๑ ชั้น ๑ - ๒ หรือต่ำกว่าชั้น ๑ (ปัจจุบันคือชั้น ๑๔, ๑๕ หรือต่ำกว่า) ของ ชั้นต้น คศ.๑	ระดับปฏิบัติการ	๑ แถบเล็ก แถบขนาด	ช่อชัยพฤกษ์ มีดอก ๓ ดอก

By : sornortik

คำถามที่พบบ่อยๆ : เกี่ยวกับการแต่งเครื่องแบบข้าราชการ

=====

๑. วันรายงานตัวเพื่อเริ่มปฏิบัติราชการ (บรรจุครั้งแรก) ต้องใส่ชุดราชการหรือไม่

ตอบ : ต้องใส่ชุดกากีแขนยาว คอพับ

๒. ชุดข้าราชการ (สีกากี) สามารถใส่ในโอกาสใดได้บ้าง

ตอบ : ตามประเพณีนิยมจะขึ้นอยู่กับหน่วยงาน ว่ามีการส่งเสริมให้แต่งเครื่องแบบราชการหรือไม่ ยกตัวอย่างเช่น ในเทศบาล / อบต. จะนิยมใส่กันทุกวันจันทร์หรือตามแต่โอกาสอื่นๆ เช่น ผู้ที่ต้องเข้าร่วมประชุมสภาท้องถิ่น

๓. ชุดข้าราชการ (สีกากี) แขนสั้นและแขนยาว มีความนิยมใส่เช่นไร

ตอบ : ในปกติแล้ว ชุดข้าราชการ (สีกากี) แขนสั้น จะใส่ปฏิบัติราชการตามปกติทั่วไป ส่วนชุด ข้าราชการ (สีกากี) แขนยาวนั้น จะใช้ในโอกาสที่ต้องการความสุภาพเรียบร้อยที่มากขึ้น เช่น วัน รายงานตัว วันประชุมสภา วันรายงาน ตัว (โอน) ย้าย วันสอบเลื่อนระดับ

๔. ในการถ่ายรูปชุดปกติขาวนั้น ข้าราชการที่ได้รับการบรรจุครั้งแรก สามารถติดแถบแพร แถบสีได้หรือไม่

ตอบ : สามารถติดได้เพราะแพรแถบสีนั้น คือ แพรแถบเหรียญที่ระลึก ซึ่งเป็นเหรียญที่ออกมา เนื่องในพระราชพิธี สำคัญๆต่างๆของประเทศไทยเพื่อเป็น ที่ระลึก ซึ่งทุกคนสามารถประดับได้โดยคนผู้นั้นจะต้องเกิดทันในปีที่มีการ จัดพระราชพิธีนั้นๆ

๕. แพรแถบสีทำไมบางคนมี ๓ ชั้น และบางคนมี ๒ ชั้น

ตอบ : กระประดับนั้น จะแตกต่างกันตามปีพ.ศ. ที่เกิด แต่ถ้าหากจะประดับเหรียญที่ระลึกที่ ออกมาก่อนปีที่เกิดก็ ไม่เป็นไร ถึงแม้จะผิดหลักแต่ก็เป็นเรื่องเล็กน้อยปกติแล้วจะโดนมองข้าม ไปไม่มีความผิด อะไร เนื่องจากตามร้าน มักจะท าแพรแถบที่เป็นแบบสำเร็จรูปมาซึ่งจะไม่มีท ำไว้คนที่ เกิดในช่วงปีหลังๆ เพราะว่าทำออกมาแล้วสีไม่สวย คนไม่นิยมติดกัน

